

## GODA EXEMPEL

# Hantering av PCB

Förekomst av PCB kräver omedelbar hantering med hänsyn tagen till både miljö- och hälsoaspekter. Ur miljösynpunkt är de "icke inkapslade" produkterna så som utvändiga fogmassor de som i störst utsträckning påverkar miljö och hälsa genom urlakning, men PCB är även vanligt förekommande i äldre kondensatorer, dörrstängare och oljefyllda kablar vilket också kräver särskild hantering vid rivning/byte.

Fastighetsägare är skyldiga att inventera och sanera byggnader som är uppförda eller renoverade mellan åren 1956-1973 enligt förordningen om PCB (2007:19).

### Bakgrund

PCB utvecklades under 1920-talet och användes under åren 1956-1973 innan det totalförbjöds. Bland annat har PCB flamsäkra egenskaper vilket är anledningen till att det är vanligt förekommande i kondensatorer och transformatorer men också som mjukgörare i fogmassor på grund av de goda elastiska egenskaperna.

Då SISAB har en stor andel byggnader uppförda under åren 1956-1973 har förordningen om PCB haft stor inverkan på hanteringen av PCB i fastighetsbeståndet. Vad gäller sanering av PCB har förordningen konkret inneburit följande:

- Skolor och förskolor byggda eller renoverade 1956-1969 ska vara sanerade senast 30 juni 2014.
- Skolor och förskolor byggda eller renoverade 1970-1973 ska vara sanerade senast 30 juni 2016.

SISAB har sanerat de aktuella byggnaderna med vissa undantag som särskilt beviljats där rivning eller omfattande renovering kommer att ske inom snar framtid. Dessa beräknas vara sanerade vid halvårsskiftet 2017.

Saneringen inkluderar även kringliggande mark då stora mängder PCB urlakats från fog till mark.

### Om SISAB:s Goda exempel

SISAB:s Goda exempel är en serie dokument som lyfter fram rekommenderade lösningar, rutiner och arbetssätt. I ett projekt är SISAB:s projekteringsanvisningar styrande och ska följas. SISAB:s Goda exempel kan användas i delar eller i sin helhet. Projektavdelningens enhet för Projektutveckling har det samordnande ansvaret.

Om du har synpunkter, skriv ett mail till [godaexempel@sisab.se](mailto:godaexempel@sisab.se).



## Nuläge

### *Miljöer som saneras*

SISAB har inventerat alla byggnader enligt förordningen om PCB och sanering av utvändiga fogar och kringliggande mark har antingen utförts eller planerat att utföras. De inventerade byggnaderna har ursprungligen valts ut baserat på byggår och renoveringsår. Däremot kan ett visst mörkertal finnas, där dokumentation om renovering eller ombyggnation saknas och därför inte klassats som risk för förekomst av PCB. Vissa utbyggnationer som gjorts under de aktuella årtalen, har heller inte ändrat dokumentationen av byggnadens byggår, vilket i sammanhanget också gjort att byggnaden kan ha fallit ur riskgruppen.

### *Resultat sanering*

Sanering av utvändiga PCB-innehållande fogar har pågått under många år på SISAB och vart efter tiden gått har saneringsarbetet blivit allt bättre. Vissa skolor som sanerades tidigt har behövt saneras ytterligare en gång för att

noggrannheten vid första tillfället inte var tillräcklig. I vissa fall har också noterats att PCB migrerat från en mjukfog till kringliggande material. I samband med sanering slipas alltid det kringliggande materialet, men även det tycks vara otillräckligt i vissa fall, då PCB trots allt återfunnits i ny PCB-fri fog. Det finns alltså ett antal faktorer som gör sanering av PCB svårhanterlig och kräver generellt uppföljning för att verifiera saneringsresultatet.



Bild 1. Utvärdig mjukfog



Bild 2. Oljefylld dörrstängare

### **Hantera PCB i ombyggnadsprojekt**

För att säkerställa så att PCB inte sprids från SISAB:s byggnader och vidare ut till mark och sjöar är det av stor vikt att provtagning för PCB sker i samtliga ombyggnadsprojekt där byggnaden är uppförd 1973 eller tidigare och där utvändiga fogar förekommer.

Där dokumentation om sanering finns kan provtagningen ske stickprovsvis i utvändiga fogar och kringliggande mark. Om PCB-halter överstigande 50 vikt-ppm återfinns skall sanering utföras. Kontakta omedelbart SISAB:s myndighetshandläggare för PCB.

Tänk på att sanering ska anmälas till Miljöförvaltningen i Stockholm Stad senast tre veckor innan saneringsarbetena påbörjas.

Om dokumentation om PCB-inventering saknas helt och byggnaden misstänks vara uppförd eller renoverad under åren 1956-1973 ska fullständig PCB-inventering alltid utföras.

All sanering av PCB ska utföras av auktoriserad saneringsfirma så att sanering och avfallshantering utförs korrekt.